

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évi költségvetési rendelettervezete az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban Áht.) 71.§ (1) bekezdése előírása alapján, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény által meghatározott előírások alapján készült.

A költségvetés kialakítása során a költségvetési törvényhez kapcsolódó egyéb jogszabályi előírások mellett Balassagyarmat Város Önkormányzatának a 22/2007. (XI. 28.) határozatával elfogadott koncepciójában meghatározott irányelveket is figyelembe véve, a rendelet tervezetét a polgármester február 15-éig terjeszti a Képviselő-testület elé.

A rendelettervezet szerkezete -a korábbi évek gyakorlata szerint- megfelel az Áht 69. §-ában foglaltaknak, tartalmazza a felhalmozási és működési célú bevételeket és kiadásokat, ezen belül költségvetési szervenként a személyi jellegű kiadásokat, a munkaadókat terhelő járulékokat, a dologi jellegű kiadásokat, az ellátottak pénzbeli juttatásait, a speciális célú támogatásokat, a költségvetési létszámkeretet, illetve a helyi önkormányzat által kijelölt felhalmozások (beruházások, felújítások és az egyéb felhalmozási célú kiadások, támogatások) előirányzatait. A költségvetési rendelettervezet mindezeket a helyi önkormányzatra és költségvetési szerveire, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatra elkülönítetten és összesítve együttesen is tartalmazza.

A költségvetés készítéséhez lényegesen pontosabb és több információ áll rendelkezésre, mint a koncepció készítéséhez, hiszen azóta elfogadott költségvetési törvény alapján határozható meg a kapott normatíva összege, továbbá mind a személyi juttatások, mind az egyéb kiadások tekintetében megalapozottabb számításokat végezhetünk.

Az intézményekkel lefolytattuk a költségvetési konzultációkat, amelyekről jegyzőkönyv készült. Azon intézményekkel, amelyeknél az elemzés során problémát láttunk ismételt megbeszélésre került sor.

A Polgármesteri Hivatal osztályvezetői szolgáltatottak információt a területükhöz tartozó feladatokra és azok pénzügyi igényeire vonatkozóan.

Rendelkezésünkre állt a Magyar Államkincstár Észak-magyarországi Regionális Igazgatóságához megküldött felmérés alapján az önkormányzatot megillető normatív állami támogatás összege.

A reprezentatív szakszervezetekkel az egyeztetésre költségvetési javaslat kiküldését követően kerül sor.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évi költségvetése készítésének –a koncepcióban meghatározott- szempontjai közül legalapvetőbb, hogy az önkormányzat és intézményeinek működése zavartalan legyen, amihez a fizetőképességet meg kell teremteni.

A 2008. évre vonatkozó feladatok egy része adott, a folyamatban lévő, vagy áthúzódó beruházások, illetve egyéb területekre vonatkozóan megkötött szerződések a költségvetési források egy részét már eleve lekötik.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni önkormányzati szinten sem a nemzetgazdaság egészét érintő iránymutatásokat, **a konvergencia program** által megfogalmazott prioritásokat, hiszen az ezekből eredő **megszorítások idén is fokozottan sújtják az önkormányzatokat** is.

Az **államháztartás középtávú céljai** közül továbbra is a legfontosabb a gazdaság **egyensúlyának erőteljes javítása**. Ennek elérése érdekében a 2008. évre vonatkozóan megalkotott jogszabályok megszorító jellegű hatásúak az önkormányzatok gazdálkodásában. Az éves költségvetési keretszámok kialakítása mellett erősödik a középtávú tervezés – három évre vonatkozó - jelentősége, ami a jobb kiszámíthatóság és a folyamatosság érdekében szükséges.

Továbbra is fontos cél az **uniós források** elnyerése és hatékony felhasználása a fejlesztések megvalósítása érdekében mind nemzetgazdasági szinten, mind az önkormányzatokra vonatkozóan.

Folytatódnak az egészségügy, az oktatás és a nyugdíjrendszer átalakításával kapcsolatos **reformnak hívott megszorítások** az államháztartás egyensúlyának elérése érdekében.

Az **önkormányzati forrásszabályozás** rendszere alapvetően nem változott, de az elosztás rendszerébe épített fékek miatt fokozatosan szűkül az állami támogatás összege az önkormányzatok éves költségvetésében. Elmondható azonban, hogy a koncepció készítésekor ismert adatokhoz képest javult az állami támogatás mértéke. Ennek oka egyrészt egyes jogcímenek adott támogatások fajlagos mutatóinak emelkedése a törvényjavaslathoz képest, másrészt az akkor még nem ismert és emiatt előző évi szinten tervezett források bővülése. Ugyanakkor e javulás csak a koncepcióhoz képest mutat pozitív szaldót, **a tavalyi állami támogatási szinthez képest 38 millió forintos csökkenésre kell számítanunk**.

A 2008. évi költségvetés készítésére vonatkozóan a keretszámok kialakításához megadott **szempontokat** az intézményekre, a polgármesteri hivatalra, valamint az önkormányzatra vonatkozóan egységesen alkalmaztuk, amelyek közül a legfontosabbakat az alábbiak szerint foglalmaztuk meg:

Pozitív elmozdulás tapasztalható a közsféra kereset emelésére vonatkozóan. Már folyamatban van a 2008. évi illetmények 5% mértékű emelése miatti többletkiadások megtérítésére - felmérés alapján – az erre biztosított központi források továbbítására. Erre a koncepció fedezetet csak esetlegesen, a tartalék terhére irányozott elő.

Ezen emelkedéssel, valamint a garantált illetményre vonatkozó törvényi előírással számolva, –figyelembe véve a már korábban intézkedési tervekben megfogalmazott pótlékokra vonatkozó előírásokat- kellett meghatározni 2008. évre a bértömeget.

A 316/2005. (XII. 24.) Kormányrendelet szerint 2008. évre megállapított minimálbér összege 69 000,- Ft/hó, a szakképzettséget igénylő munkakörökben foglalkoztatottak részére megállapított garantált bérminimum 82 800,- Ft/hó, illetve 86 300,- Ft/hó.

A pótlékalap 20 000,- Ft-ra, a köztisztviselői illetményalap pedig 38 650,-Ft-ra, emelkedett, amit érvényesíteni kellett a kialakított keretszámokban

A 13. havi illetmény 1,5 havi összegben kellett figyelembe venni, mert ezt a költségvetési évet terheli az előző évi 0,5 havi járandósága, továbbá a 2008. évi egész havi 12 hónapra elosztva.

A személyi juttatások járulék terhei összességében nem változtak, de mind a levonandó, mind a bruttó bérre eső járulékok mértéke változott. Az arány eltolódott a nyugdíjjárulék felé, hiszen a levonandó járulék 8,5%-ról 9,5%-ra, a keresetre fizetendő járulék 21%-ról 24%-ra emelkedett. Ezzel párhuzamosan csökkent a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%-ról 2%-ra –ezzel a levonandó járulék az aktív munkavállalók esetében nem változott- és a foglalkoztatót terhelő egészségbiztosítási járulék 5%-os lett. (4,5% természetbeni, 0,5% pénzbeli).

Változatlanul 3% a munkaadói, 1,5% a munkavállalói járulék és a tételes egészségügyi hozzájárulás (EHO) 1950,- Ft/hó.

A kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés mértéke változatlanul 5 250,- Ft/fő/hó.

Ugyanígy változatlan a pedagógus szakkönyv támogatás összege is 14 000,- Ft/fő összeggel, amire külön támogatási forrás nincs biztosítva.

A dologi kiadások vonatkozásában az egyes elemekhez kapcsolódóan eltérő mértékű emelkedéssel számoltunk, az előrejelzéseket figyelembe véve. Kiemelendő a kiadások közül a villamos energia költsége, mivel ennek áremelkedése az átlagot meghaladó mértékben várható, de biztató, hogy az ÖNHIKI rendszere várhatóan ezt kezelni fogja.

A dologi kiadásokra vannak hatással az új ÁFA törvény előírásai, amelyek szerint az ingatlanokhoz kapcsolódó fordított adózás, továbbá az intézményi étkeztetés ÁFA-beli megítélése van hatással a költségvetésre. Ezek hatása a folyamatosan változó állásfoglalások miatt nehezen becsülhető, a gyakorlat fogja megmutatni ennek következményeit.

A hiány kezelése érdekében a tervezés alapvető szempontja volt 1,5%-os tartalék képzése, amit a költségvetési tárgyalások kezdetére meg kellett képezni.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évi költségvetésének összeállítása során –mint már évek óta- elsődleges szempont volt a működés biztonságának garantálása, ennek érdekében a likviditási helyzet stabilitásának megtartása, továbbá az átgondolt, felelősségteljes gazdálkodás megvalósítása.

A költségvetési javaslat keretszámaiba beépítettük azokat a racionálisan átgondolt feladatokat, amelyek megvalósítása a város működésének és fejlődésének feltételeit tartalmazza, tudva azt, hogy év közben a jelenlegi javaslatban körvonalazott hiány mértékének csökkentése pályázati és egyéb források megszerzése révén elengedhetetlen.

Bevételek

A jelenlegi ismereteink szerint Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008-ban várhatóan a 9 495 820 e Ft kiadással szemben 8 514 282 eFt bevételi forrással gazdálkodhat, figyelmen kívül hagyva a hitelt. A bevételi és kiadási oldal közötti különbség közel 1 milliárd forint, amire a javaslatban hitelfedezetet terveztünk. A hiány túlnyomó többsége a működési költségek vonatkozásában prognosztizálható 861 792 e Ft összegben, ami 60 405 e Ft-tal, haladja meg az előző évi 801 387 e Ft eredeti előirányzatot. A működési hiány növekedésének mértéke 7,5 %. A fejlesztési célú források hiányánál is emelkedés figyelhető meg, ott a növekedés mértéke lényegesen magasabb 49%-os, bár összecszerúságában a 119 746 eFt jóval elmarad, -mindössze 13,9 %-a működési hiánynak.

Forrásaink között a legnagyobb volument ebben az évben is a **központi költségvetési kapcsolatokból származó állami támogatás** képezi, ami részben lakosságszámhoz, részben feladatmutatóhoz kötötten illeti meg az önkormányzatot és összesen 2 801 715 e Ft bevételt jelent, ami az előző évnek 98,7%-a.

A várost 2008. évben megillető állami hozzájárulás összegét jogcímenkénti bontásban a 10. számú melléklet adatai tartalmazzák. A korábbi évek gyakorlatától eltérően most nem kell megbontani a támogatást (eddig ezt a költségvetési törvény meghatározta) állami támogatásból és átengedett SZJA-ból fedezett részre, hiszen ennek eddig is csak a számítás és egyeztetést nehezítő hatása volt, a támogatás összegét nem befolyásolta. Ez a magyarázata annak, hogy bár a 2. számú melléklet önkormányzatok sajátos bevételeit részletező adatok egyes sorai emelkedést mutatnak, összességében mégis csökkent - az előző évhez képest mintegy 38 millió forinttal - a normatív állami hozzájárulás.

Az **intézményekhez kapcsolódó összes támogatás** a kötött felhasználású támogatással és a nem kötelező feladatok ellátásához kapott 208 320 e Ft SZJA kiegészítéssel együtt 1 981 722 eFt-tal szerepelnek a javaslatban (11. sz. melléklet). A 2007. évre eredetileg igényelt

2 073 023 e Ft-tól ez 91 301 eFt-tal elmarad, ami az ellátotti létszám csökkenésével, és a számítási metodikával magyarázható (2007. évben évközben 2 alkalommal került sor ellátotti létszám lemondására).

A költségvetési koncepció szerint várt támogatás mintegy 115 millió forinttal elmaradt a jelenleg ismert adatoktól, ami a költségvetési törvény-javaslat és az elfogadott törvény közötti eltérésből, illetve az akkor még nem ismert, ezért csak az előző évi szint szerinti számításból adódott. Legnagyobb mértékben a jövedelemkülönbségek mérséklésénél a településnagyság szerint figyelembe veendő lakosonkénti értékhatás emelkedése, valamint a nem kötelező feladatokhoz kapcsolódó ellátotti létszám pontosítása miatt nőtt közel 75 millió forinttal a támogatás. A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjában résztvevő tanulók ellátására adott kiegészítő támogatás mértéke is 12,4 millió forint többletbevételt eredményezett. 17 millió Ft-tal növekedett pénzbeli szociális juttatások és 8 millió forinttal a Tűzoltóság feladataihoz adott támogatás összege. Viszont ezzel párhuzamosan megszűnt a lakáshoz jutás feladataira adott támogatás, ami az előző évben 21 millió forint volt. **Mindezek a változások a koncepcióhoz képest bár javították az önkormányzat pénzügyi helyzetét, ugyanakkor jelentősen növekedett (218 millió forinttal) az intézmények fenntartásához nyújtandó önkormányzati kiegészítés, főként a növekvő kiadások – bér, villamos energia – egyelőre nem tervezhető bevételeinek hiánya miatt.**

El kell mondani azt is, hogy a támogatások nyújtásának feltételei egyre szigorodnak, hiszen a **közoktatási normatívák** kapacitáskihasználáshoz kötött mutatóit felmenőrendszerben kell teljesíteni ahhoz, hogy mind az önkormányzat által igényelt, mind a többcélú kistérségi társulás által igényelt normatíva megtartható legyen, továbbá az ÖNHIKI pályázat sem kerüljön veszélybe. A 2007. szeptemberében megkezdett tanévhez igazodó oktatás-szervezési paramétereken alapuló teljesítménymutató alapján számított támogatási rendszer 2008. augusztus 31-ig az óvodai neveléshez, iskolai oktatáshoz és szakmai elméleti képzéshez kapcsolódott, ami 2008. szeptemberétől kibővül a kollégiumi nevelés, az alapfokú művészetoktatás, valamint a napközis ellátás normatíváival is.

Bízunk abban, hogy a kapacitáskihasználási mutatók teljesítése érdekében 2007. évben hozott szervezési intézkedések eredményesek lesznek és nem kerül veszélybe a tervezett normatíva összege.

A szociális ágazati normatívák rendszere is megváltozott, 2008. évtől szociális rászorultsági szabályok kerültek bevezetésre az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, valamint az időotthoni ellátás terén. Ez egyrészt a gondozási szükséglet, másrészt a jövedelem vizsgálatát jelenti. Ezek alapján a szolgáltatást nyújtó intézmény fenntartója differenciált összegű normatív támogatásra jogosult, aminek célja érdekeltté tenni a fenntartót az alacsonyabb jövedelmű igénylők ellátásában és lehetőséget biztosítani a térítési díjak révén a magasabb jövedelemmel rendelkezők nagyobb összeget vállaljanak a szociális ellátás költségeiből.

Változtak a térítési díjak meghatározásának szabályai is, mivel a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözeteként megállapított térítési díjat minden kategóriában külön kell meghatározni. Ezt a szabályozás leköveti a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló önkormányzati rendelet-tervezet, amit mint költségvetést megalapozó döntést most terjesztünk a Képviselő-testület elé.

A Városi Idősek Otthona Mikro-társulás keretében ellátja Ipolyszög és Patvarc községek házi segítségnyújtással és szociális étkeztetéssel kapcsolatos feladatait. Az ellátást a településeken igénybe veszik. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendeletet módosító 9/2006. (XII:27.) SZMM rendelet 10.§ (5) bekezdése és I.sz. mellékletének 1. pontja alapján a feladatbővülés miatt 1 fő létszámemelés indokolt az intézménynél.

A kötött felhasználású normatív állami támogatások köre az önkormányzatot érintően nem változott. Az önkormányzati tűzoltóság részére meghatározott, a közcélú foglalkoztatásra,

valamint a pedagógus továbbá a szociális továbbképzés és szakvizsgához adott jogcímen adott támogatások érintik az önkormányzatot. A 297 058 eFt kötött felhasználású normatívából 6 018 eFt a pedagógus és szociális továbbképzésre kapott támogatás, 274 495 e Ft jut a tűzoltóság működtetésére, a közcélú foglalkoztatásra pedig 16 545 eFt forrást biztosít a központi költségvetés. Ezek közül jelentős az önkormányzati tűzoltóság működésére biztosított támogatás emelkedése, ami több mint 27 millió forint (10. 11. sz. mellékletek). Ez összefüggésben van a szolgálatteljesítési idő csökkentése miatt felvett munkavállalók bérének és járulékainak emelkedésével. Kötött felhasználású normatíva a többcélú kistérségi társulástól kapható támogatás is, de azt közvetlenül, a társulástól kapjuk meg évközben.

A normatív és normatív kötött támogatások mellett a Dr. Kenessey Albert Kórház-Rendelőintézet, a Fogászati Társulás, valamint a Gazdasági Műszaki Ellátó Szervezetünkhöz (GAMESZ) tartozó védőnői szolgálat működéséhez az **Országos Egészségbiztosítási Pénztár** nyújt támogatást, ami a költségvetési évben 2 689 037 eFt bevételt jelent. **Ez 126 526 eFt-tal marad el az előző évi támogatástól, aminek a jelenlegi támogatás a 95,5 %-a.**

Mivel a balassagyarmati kórház nem súlyponti intézmény, jelentős anyagi gondokkal kell megküzdeni a működés biztosítása érdekében. 2007. évben az aktív ágyszám csökkenése miatt mintegy 50 fő munkavállaló elküldésére kényszerültek, aminek hatása az egyszeri kifizetési kötelezettségek miatt még ez évben is érezhető. Javít a helyzeten, hogy a költségek csökkentésére pályázaton elnyert összeg a kiadások többségére fedezetet ad.

A likviditási helyzetükre tekintettel 56 212 eFt-ot (ebből 6 212 eFt energia áremelésre) terveztünk felügyeleti támogatásként továbbítani, de figyelembe kell venni, hogy az önkormányzat ÖNHIKI pályázatában elnyerhető támogatás összegét ez negatívan befolyásolja.

A **központosított támogatások** egy részének folyósítási feltételei változatlanok maradtak, de jelentősen átalakult a települési és területi kisebbségi önkormányzatok működésének támogatása. Lényeges változás, hogy egy települési kisebbségi önkormányzat a 740 eFt éves támogatás 75 %-át kaphatja meg alanyi jogon, a fennmaradó 25% feladatalapú támogatás, külön pályázaton nyerhető el. Felhasználásáról és elszámolásáról külön Korm. rendelet intézkedik, miszerint a fel nem használt összeget visszafizetési kötelezettség terheli. Balassagyarmat város önkormányzatát az alábbi jogcímek érintik a központosított támogatások közül:

Lakossági közműfejlesztési támogatása, ami egyre kevesebb, mivel szociális rászorultság alapján adható, illetve igényelhető,

Határátkelőhelyek fenntartásának támogatása, amit az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium által szolgáltatott adatok alapján kaphat az önkormányzat,

A *könyvtári és közművelődési érdekltség-növelő támogatás* az intézmény kezdeményezésére lesz igényelhető, amint megjelenik a részletes szabályozásra vonatkozó jogszabály.

A *helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatására* szintén intézményi adatszolgáltatást követően kerülhet sor az év során három alkalommal. Ezzel a lehetőséggel önkormányzatunk az elmúlt időszakban rendszeresen élt, hiszen mind az egészségügy, mind az oktatás területén jelentős volt a létszámcsökkenés.

Önkormányzatok és jogi személyiségű társulásaik európai *uniós fejlesztési pályázatait saját forrás kiegészítésének* támogatása, amennyiben ilyen pályázata lesz az önkormányzatnak.

Helyi közösségi közlekedés normatív támogatása, amire a pályázat már benyújtásra került. Ebben az évben nem egy összegben továbbítják a támogatást, hanem –utólagos elszámolása- havonta, az előző év egy hónapra jutó támogatása 90 %-a erejéig előleget kaphat az önkormányzat.

Települési önkormányzat szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújításának támogatása.

A szakmai vizsgák lebonyolításának támogatása.

Esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások.

Hivatásos önkormányzati tűzoltóságok kiegészítő támogatása,

Közoktatás fejlesztési célok támogatása,

Vizitdíj visszatérítésének támogatása,

Nyári gyermekétkeztetés.

A 2008. évi bérpolitikai intézkedések támogatása, amire a Magyar Államkincstár felé az előleg igénylés már elküldésre került.

Villamosenergia áremelkedés hatásának ellentételezése amit az ÖNHIKI pályázat rendszere kezel.

Központosított támogatásként az előirányzat 178 740 eFt. Ebben becsült adatként szerepel a 2008 évi bérpolitikai intézkedésekhez kapcsolódó támogatás, valamint a kisebbségi önkormányzat támogatása.

Ez az év során pontosításra kerül a tényleges adatok alapján, továbbá az ezt követően benyújtott és elnyert támogatással folyamatosan emelkedni fog. A támogatások igénylésére vonatkozó részletes szabályok többségében február 29-ig, illetve március 31-ig fognak megjelenni.

Az állami támogatások mellett az **önkormányzati és intézményi saját bevételek** jelentenek forrásbővülést, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a működés fenntartásához, hiszen a normatív állami támogatások –mint már kb. 18 éve- nem nyújtanak fedezetet a dologi kiadásokra.

Az önkormányzat sajátos bevételei között legnagyobb volument a **helyi adók** képviselnek. Ezek között az **iparűzési adó** bevétele az előző évhez képest lényegesen megemelkedett, ami abból adódik, hogy 2008. évtől megszűntek a mentességek, emiatt 500 millió forint bevétellel számoltunk az előző évi 350 millió forinttal szemben.

A **kommunális adó** fejlesztési célú bevételi forrás, ennél az adónemnél nem terveztünk emelkedést, változatlanul 29 000 eFt –ra várjuk a teljesülést.

Átengedett központi adóbevétel a gépjármű adó, aminél az előző évi 85 millió forinttal szemben 100 millió forint teljesítést prognosztizálunk, ezt gépjárműpark emelkedésével indokoljuk.

További átengedett központi adó az SZJA helyben maradó rész 188 880 e Ft összegben, valamint a jövedelemkülönbség mérséklésére 320 681 eFt (3/4.sz. melléklet). Ez a 2007. évhez képest emelkedést mutat, a 496 366 eFt-tal szemben összesen 509 561 eFt, ez 2,7%-os emelkedés.

További működési bevételi forrást jelent az önkormányzatnál az **egyéb saját bevétel**, amire 92 270 eFt-ot terveztünk költségvetési javaslatunkban. Ez mintegy 21 millió forinttal több, mint 2007. évben eredetileg előirányzott összeg. A növekedést részben korrekció indokolja, ami a hatósági jogkörhöz köthető bevételek és ezen jogcím közötti pontosítás következménye, részben az infláció mértékének figyelembe vétele miatti bérleti és egyéb díjak emelkedése okozza (3.sz. melléklet). A városüzemeltetési feladatokhoz kapcsolódik 23 770 eFt bevétel (piac), míg egyéb működési bevételek és kiadásokhoz 67 500 eFt.

2007. évben a számlavezető pénzügyintézet pótlólag utalt elmaradt kamatot, ami miatt a bázis év kamata több mint 9 millió forint bevételt jelentett, viszont várhatóan ez a típusú bevétel csak 2 millió forint körül fog realizálódni a költségvetési évben. Az önkormányzati hivatal saját bevételi előirányzatát összességében 116 900 eFt-ra tervezzük, ami kevéssel elmarad az előző évitől.

Az **intézmények működési** sajátosságaiból adódó **bevétel** nagyságrendje 777 350 eFt. Ez az összeg 34 458 e Ft-tal több, mint a 2007. évi eredeti előirányzat volt. Az intézményi étkezési térítési díjak emelésére vonatkozó rendelet már januárban elfogadásra került, ami 15 %-os növekedést tartalmaz az élelmiszerek jelentős drágulása miatt.

Számottevő bevételt tervezett a GAMESZ, amelyenél az intézményi étkeztetésből, valamint a karbantartási munkákból, bérbeadásból származhat 58 380 e Ft összegben. Ez mintegy 8 millió forinttal haladja meg az előző évre tervezettet.

A Balassi Bálint Gimnázium saját bevételét 8 146 e Ft-ra, a Szent-Györgyi Albert Gimnázium és Szakközépiskola 8 694 e Ft-ra, a Szondi György Szakközépiskola és Szakiskola hasonló nagyságrendben 8 760 eFt-ra tervezte, aminek többsége tanfolyamok szervezéséből, kisebb hányada intézményi vagyonhasznosításból, bérbeadásból származik.

A Mikszáth Kálmán Művelődési Központ rendezvényeiből több mint 10 millió forint bevételre, míg a Madách Imre Városi Könyvtár közel 4 millió forint nagyságrendű bevételre számít.

A Városi Sportintézmények saját bevételének egy része a strand üzemeltetéséből, további része a használtcikk piac működtetéséből ered, aminek összege 14 318 eFt.

Jelentősebb bevétele származik a Mikszáth GSZSZ-nek 60 574 eFt összegben, valamint a Madách Imre Kollégiumnak 27 475 eFt nagyságrendben. Ezeknél az intézményeknél az étkeztetésből származik a bevétel nagyobb hányada a konyhák működtetése miatt, de számottevő a rendezvények, illetve bérbeadás céljára hasznosított helyiségek bevétele is.

Ezeken túl a Városi Idősek Otthona rendelkezik a gondozottak térítési díjából származó bevétellel, ez 175 161 eFt bevételi forrást jelent a 2008. évben. A 2007. évihez képest az emelkedés jelentős, közel 17 millió forint, ami már tartalmazza az új előírások alapján számított térítési díjakat.

Az összes intézményi saját bevételek 51,2 %-át, 398 280 eFt-ot a Dr. Kenessey Albert Kórház-Rendelőintézet tervezte, ami az intézmény működésének sajátosságából adódik.

Az év során pótlólagos működési bevételeket eredményező pályázatok benyújtására kerül sor, mint az ÖNHIKI és ÖNHIKI egyéb pályázat, továbbá a fentiekben részletezett központosított támogatásokra vonatkozó igénylések elkészítése.

A **fejlesztési célú bevételek** egy részét 2008. évben az önkormányzat tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből várja 180 000 eFt összegben, ami telek, illetve ingatlan értékesítéséből származhat (pl. volt GAMESZ épület). További 23 700 eFt forrással számolunk lakásértékesítésből (egyszerre történő, illetve a már megvett lakások törlesztő részleteiből) lakáshoz jutók kölcsönének törlesztéséből, illetve egyéb ingatlanokhoz (csatornaüzemeltetés, hulladékgazdálkodás), kapcsolódó hasznosításból. Ezen bevételek összességében 207 700 e Ft-tal járulnak hozzá a fejlesztési feladatok finanszírozásához. Ez elmarad a 2007. évre tervezettől, annak mindössze 89 %-a.

Sajnos az önkormányzat értékesíthető vagyona egyre csökken, ami korlátozza a tervezhető fejlesztési feladatokat is.

A saját bevételeknél jelentősen nagyobb összegű a támogatásként várt 729 456 e Ft előirányzat, aminek döntő többsége 655 529 eFt a kórház rekonstrukció áthúzódó támogatásból származik.

Emellett a Játékvár Óvoda tornaszobájához 10 000 eFt a panelprogramhoz 21 360 eFt, szennyvízelvezetéshez 37 729 eFt, útfelújításokhoz pedig 4 413 eFt kapcsolódik. Ez utóbbi 2007. évi kifizetéshez utólag érkező támogatás.

Céljelleget decentralizált támogatást a fogorvosi eszközökre várunk a költségvetési évben, míg felhalmozási jellegű támogatásként az SZJA 8% helyben maradó részéből 21 585 eFt irányozható elő.

A 29 millió Ft kommunális adóval együtt a fejlesztési bevételek együttes összege eléri a 989 731 e Ft-ot. Ez az összeg nem tartalmazza fejlesztési forrásokat kiegészítő hitelszükségletet.

A fejlesztési célú bevételek a működési célú bevételeknek mindössze a 13,2 %-át teszik ki, a hitelek figyelembe vétele nélkül.

Ez azt mutatja, hogy az önkormányzat erőfeszítései és energiái az intézményhálózat működőképességének megőrzésére fókuszálódnak, és kevesebb fordítható a maradandó fejlesztésekre. Ebben jelentős szerepe van az egyre dráguló üzemeltetési költségeknek, valamint létszámcökkentési törekvések ellenére meglévő személyi jellegű kiadásoknak.

A fejlesztési célú bevételi források is emelkedhetnek a költségvetési évben pályázatokból, illetve intézményeknél szakképzési hozzájárulásból eredően. Ehhez nagyon fontos figyelni az újonnan megjelenő pályázati kiírásokat és ezeknek megfelelően, ezekhez igazodóan, rugalmasan kell év közben meghatározni az újabb célokat. A költségvetési javaslatunk a még jelenleg nem ismert pályázati lehetőségekhez tartalmaz önerő részt.

Kiadások

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évre összesen 9 495 820 eFt kiadást tervezett. Ezen belül 8 380 343 eFt működési és 1 115 477 eFt felhalmozási célú 88 % : 12 % arányú kiadással számoltunk. Az előző évben ez az arány kedvezőbb, 80 % : 20 % arányú volt. Az összes kiadás nem éri el a 2007. évre eredetileg tervezett szintet, ami a fejlesztési célú kiadások kisebb volumene miatt következett be. Kifutóban vannak az elnyert pályázatok támogatásai, ezen belül a kórház rekonstrukcióhoz elnyert támogatásból is alig valamivel maradt több a 2007. évre megítélt ütem nagyságánál. Ezzel párhuzamosan kevesebb a kiadásokra előirányzott összeg is.

A hiány mértéke az összköltségvetéshez viszonyítva 10,34 %, a 2007. évre eredetileg tervezett szintet 11,3 %-kal haladja meg. Ugyanakkor a javaslat szerinti költségvetési főösszeg 364 millió forinttal, 3,8 %-kal marad el a 2007. évben eredetileg várt összegtől (2.sz. melléklet).

A költségvetési kiadások előirányzatai 2008. évre vonatkozóan a jogszabályi előírások, valamint a helyi sajátosságok figyelembe vételével kerültek kialakításra. A tapasztalati adatok mellett megjelentek olyan törvényi változásból eredő tényezők is, amelyek hatása csak nagyobb bizonytalansággal tervezhető. Ilyen változás az ÁFA törvény újra írása következtében bekövetkezett intézményi térítési díjakra vonatkozó hatás, -értelmezése jelenleg is bizonytalan az eltérő állásfoglalások miatt- ami a visszaigényelhető ÁFA mértékében lesz érzékelhető.

A költségvetés készítése során látszott, hogy a hiány mértéke meghalad minden eddigi költségvetésben tervezett mértéket, ezért már a költségvetés készítésére vonatkozó útmutató tartalmazta 1,5 % céltartalék képzésének kötelezettségét. Ez 59 866 e Ft összeggel szerepel a javaslatban. Figyelembe véve a hiány nagyságrendjét, **további 2% céltartalék képzését teszi az önkormányzat kötelezővé minden intézmény részére**, hiszen ez a hiány egyébként nem kezelhető. Erre az önkormányzat költségvetési rendelet-tervezete tartalmaz előírást.

Az önkormányzat és az intézmények vonatkozásában a 2008. évi költségvetési hiány kezelésére külön intézkedési terv készült, amelyben a Képviselő-testület meghatározza azon feladatokat, felméréseket, amelyek alapján a működés biztosítható. A Képviselő-testület a jelenlegi ülésen tárgyalja az erre vonatkozó előterjesztést.

További általános tartalékokat képeztünk előre nem látható feladatok finanszírozására 67 173 e Ft összeggel.

A felhalmozási és működési kiadások arányának eltolódása a működési költségek felé jelzi, hogy egyre kevesebb mozgástere van az önkormányzatnak fejlesztési feladatokat illetően, ugyanakkor rengeteg energiát szükséges fordítani meglévő intézményeink működtetésére. Különösen nagy jelentősége van azon koncepcióban megfogalmazott szempontnak, miszerint kiemelt figyelmet kell fordítani a hosszabb távon rendszeres bevételt jelentő források feltárására, továbbá, hogy előtérbe kell helyezni az önkormányzati feladatok ellátásának minden területén az ésszerű takarékosági szempontokat.

Az intézményi konzultációk során több olyan felújítási felhalmozási és karbantartási igény fogalmazódott meg, ami nem került beépítésre a költségvetésbe, de természetesen a legfontosabbakat tartalmazza a javaslat. Meg kell azonban jegyezni, hogy elsődleges feladatként a működést kell biztosítanunk. A fejlesztési feladatokat a most rendelkezésre álló források ismeretében csak korlátozott mértékben van módunk teljesíteni, ezen a területen nagy jelentősége lesz az év közben elnyerhető, vagy megszerzhető pénzeszközöknek.

A tervezett **működési kiadások** teljesíthetőségéhez hiányzó 861 792 e Ft, az összes működési kiadás 10,28 %-a (fejlesztésnél ez az arány 10,73 %). Ez a hiány olyan mértékű, hogy rendkívül szigorú takarékoságra kényszeríti az önkormányzatot és intézményeit egyaránt. Mindenkinek éreznie kell, hogy ezzel kapcsolatban nagy felelősség hárul munkavállalókra és vezetőkre egyaránt.

Ezen helyzet kialakulásához elsősorban az energiapiac liberalizációjából fakadó valóban drasztikus energia áremelés (38-50%) vezetett, de befolyásolta a többi költségelem (pl. élelmiszerek 20-30%) emelkedése is.

A működési kiadások között meghatározó nagyságrendű a **személyi jellegű kiadás a járulékokkal együtt**, ez közel 65 %-a működési kiadásoknak (előző évben 65,4%-a volt).

Az előirányzatok tartalmazzák a jogszabály alapján kötelező 5%-os béremelést, a minimálbérhez és garantált illetményhez igazodó besorolások fedezetét, valamint az önkormányzati hivatal dolgozói teljesítmény ösztönzésére szolgáló kereset kiegészítésének forrását 10 millió forint és járulékai erejéig.

Intézményi szinten megtervezésre került a 2%-os kereset-kiegészítés összege és természetesen a kiemelt munkavégzéshez kapcsolódó kiadási összeg is.

Táppénz és betegszabadság eddig eredeti előirányzatban nem szerepelt, ez az előterjesztés az előző év várható adatának 60%-a erejéig beépítette adatai közé.

Tartalmazza továbbá a -részben jogszabályi előíráson alapuló, részben adható kategóriát képező- ruházati, étkezési és számlavezetési költségek megtérítésének előirányzatát is.

Az étkezési költségekhez a hozzájárulás intézményeknél eddig 2 500,- Ft/fő/hó, illetve 3 300,- Ft/fő/hó volt. Ennek a támogatási formának fedezetét az önkormányzat a 2008. évi költségvetésében megegyezést követő döntés alapján fogja tervezni.

Az összes bérelőirányzaton belül az intézmények részére biztosított személyi jellegű kifizetés aránya 85,5%, ez az előző évben ennél magasabb volt 2%-kal. Az eltolódás a kórháznál, az általános iskoláknál és a Szondi György Szakközépiskola és Szakiskolánál végrehajtott nagyobb mértékű létszámcsökkenés, továbbá egyes intézményeknél a nyugdíjas foglalkoztatás visszaszorítása eredményeként alakult ki. A közoktatásban a kötelező óraszám emelkedése miatt további létszámcsökkenés várható előrejelzés szerint főleg a Kiss Árpád Általános Iskolánál. A nyugdíjas foglalkoztatás további csökkentését szorgalmazza az önkormányzat a finanszírozás eszközével.

Az eddig végrehajtott létszámcsökkentésnek még mindig van 2008. évre áthúzódó hatása felmentési időre járó illetmény illetve végkielégítés költsége de ezek egy része központosított támogatásként igényelhető.

A bérlétszámcsökkentések hatásait a központi költségvetés biztosítja, ami a költségvetési törvény-javaslat álláspontjához képest lényegesen javít az önkormányzat helyzetén.

Az önkormányzat intézményeinél adható kategóriát képező, az intézmény vezetője által saját hatáskörben adott pótlékok köre tovább szűkült, ezek teljes megszüntetését kell elérni.

A járulékok mértéke összességében nem változott.

A **dologi kiadások** már 2007. évben is jelentősen megemelkedtek az előző évhez képest, azonban ebben az évben az *energia árának* emelkedése a megküldött szerződések alapján megítélve túlszárnyal minden eddigit. A legfrissebb információk szerint nem valószínű, hogy a költségvetési keretszámainkba beépített 2007. évi teljesítést figyelembe véve 25% mértékű energia áremelés fedezetet fog nyújtani annak tényleges kiadásaira. Az eddigi tájékoztatások szerint az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatoknak lehetőségük lesz a pályázat keretében érvényesíteni az ebből eredő többletköltségeket. A költségvetésben az intézmények és hivatal adatai energia többletként közel 30 millió forintot tartalmaznak. Amennyiben ezt meghaladja a kiadás, az ÖNHIKI második fordulójában nyílnak lehetőségek támogatás elnyerésére.

A többi üzemeltetési költség emelkedése viszonylag kiszámíthatóbb volt, a prognózisok figyelembe vételével kerültek a költségvetésbe. Az élelmiszerek 2007. évi nettó költségei 3%-kal, a gázenergia 5%-kal, a víz és csatornadíjak 10%-kal megemelve képezik a kiadásokat.

Dologi kiadásokra összesen 2 563 275 e Ft-ot irányoztunk elő, ebből 2 138 421 e Ft terheli az intézményeket, ami az összes dologi kiadás 83,4%-a.

Ezek között jelentős költséget képviselnek az étkeztetést folytató intézményeknél keletkező *élelmiszer beszerzések*, mivel ezek árai is jelentősen megemelkedtek az elmúlt év során, és ez évben várható növekedés, bár remélhetőleg mérsékeltebb lesz. A tervezetben az étkeztetés bevételeit és kiadásait, a tevékenységet folytató intézményeknél irányoztuk elő.

Ebben az évben a érettségi és vizsgáztatások költségeit már tartalmazza az előterjesztés, amit a korábbi években előirányzat módosítás során építettünk be. Ezekre a kiadásokra vonatkozóan központosított támogatásból lehet forrást biztosítani, de ennek mértéke a tényleges költség töredékére elegendő.

A pedagógus és szociális továbbképzés és szakképzésére adott központosított támogatásokat, valamint a 14 000,- Ft/fő/év pedagógus szakkönyv támogatást tartalmazza az érintett intézmény költségvetése.

Az intézmények részletes költségvetési előirányzatait a 4-4/16 számú mellékletek tartalmazzák.

Az év közben előforduló nem várt és azonnali intézkedést igénylő vis-maior események fedezetére 5 000 eFt-ot különítettünk el, amit a 3/5. sz. melléklet tartalmaz.

A tervezés során figyelembe vettük, hogy a központosított támogatások között most is van lehetőség útkarbantartással összefüggő pályázatra, ennek önerejét a 3/5 sz. melléklet szerint biztosítottuk.

Az önkormányzat egyéb bevételeit és kiadásait jogcímenként, feladatonként részletezve a 3/3. sz. mellékletben mutattuk ki. Ebben biztosítottunk keretet az önkormányzati lakások és üzlethelyiségek legsürgősebb karbantartási feladataira, aminek fedezetét a befolyó bérleti díjakból, valamint lakástörlesztő részletekből befolyó bevétel nyújtja.

Ezek a kiadások az előző év bázis adatai alapján a megkötött szerződések és egyéb információk alapján kerültek megtervezésre.

A városüzemeltetési feladatokkal összefüggő kiadásokat a 3/2. sz. melléklet tartalmazza.

Az önkormányzat működési célú bevételeinek és kiadásainak önkormányzati mérlege (7. sz. melléklet) is mutatja a 2008. évre rendelkezésre álló pénzügyi kereteket. Mint már többször leírtuk, a hiány mértéke igen magas, némileg meghaladja a 10%-ot. Ez a nagyságrend év közben várhatóan kedvező irányba fog módosulni a működési célú pályázatokból (ÖNHKI, létszámcsökkentés, vizsgadíjak) elnyerhető támogatások összegével. Emellett azonban további intézkedések válnak szükségessé a működés és fizetőképesség biztosítása érdekében.

Az önkormányzat **beruházási, felújítási kiadásainak** előirányzatait feladatonként és célonként részletesen tartalmazza a 12. számú melléklet.

Az **intézményeink** költségvetése nagyobb összegű felhalmozási kiadásokat nem tartalmaz, azokat önkormányzati szinten terveztük meg. Beruházási kiadásra 11 046 e Ft, (Balassi Bálint Gimnázium, Mikszáth G SZ SZ, Szondi Gy. Szakk. Szakisk. Városi Id.Otth.) felújításra pedig 1 704 eFt (Madách Kollégium)szerepel intézményi szinten (4.sz. melléklet). A kiadásokra már folyamatban lévő szerződések szerint kerül sor.

Önkormányzati szinten a rendelet-tervezetünk 921 177 eFt beruházási és 61 386 eFt felújítási, összesen 982 563 e Ft kiadást irányozott elő.

Összönkormányzati szinten a tökejellegű bevételek és kiadások mérlegét a 8. sz. melléklet mutatja, amelyben fejlesztési célú kiadásként jelennek meg a fentiek mellett a hitel költségvetési évre aktuális kamatai és annak törlesztő részletei, valamint a felhalmozási célú pénzeszközök átadása is. A mérleg adatai mutatják, hogy fejlesztési forrásaink közül hiányzik 119 746 e Ft fedezete, amire a javaslatunk hitel felvételét tartalmazza.

Előterjesztésünkben több olyan kiadási elem jelent meg, ami tervezésre vonatkozik, így a városközpont rekonstrukciójához, piacrendezéshez, mély,- magas építés és közműtervek elkészítéséhez, területrendezéshez kapcsolódnak. Ezekre azért van szükség, hogy amennyiben ezen területekkel kapcsolatosan pályázatra lesz lehetőség, elsősorban tervekre van szükség. Amennyiben ezek időben rendelkezésre állnak, akkor van reális esély további fejlesztési források elnyerésére.

Már megkezdett és még 2008. évre áthúzódó beruházás a **kórház rekonstrukció II. üteme**. Ennek 2007. évben már be kellett volna fejeződnie az eredeti tervek szerint, de a struktúraváltás miatt a beruházás késedelmet szenvedett, hiszen menet közben át kellett dolgozni a terveket. A beruházást ez évben be kell fejezni, mivel a címzett támogatásból még megmaradt 655 millió forint csak ebben az évben hívható le, a teljesítés függvényében. Szintén erre az évre húzódott át a Játékvár Óvoda tornaszobájának kialakítása 20 004 e Ft-tal, továbbá a panel program 28 963 eFt-tal.

Tartalmazza a tervezet a hivatásos önkormányzati tűzoltóság magasból mentő eszköz, valamint védőfelszerelések beszerzésének pályázati önerejét, amit 2007. évben, határozatban vállalt a Képviselő-testület.

Út és járdaépítéshez kapcsolódóan tervezésre, pályázati önerőre, pályázat előkészítésre egyaránt építettünk be előirányzatot a javaslatunkba azzal a feltétellel, hogy lesz lehetőség ilyen jellegű bevételekre is.

Önkormányzati lakás és üzlethelyiség felújítására 10-10 millió forintot irányoztunk elő, olyan feladatok megoldására, amelyek halaszthatatlanok. Ugyanilyen elven szerepel intézményi felújításokra 20 000 eFt, továbbá a hivatal épülete felújításának folytatására is 10 000 eFt.

Összességében a felhalmozási célú kiadásainkról elmondható, hogy öt nagyobb csoportra oszthatók: - a megkezdett feladatok folytatása,

- új feladatok, célok megvalósításának előkészítése,
- az állagmegóvással összefüggő halaszthatatlan feladatok ellátása
- pályázati önerő biztosítása,
- az adósságállomány éves kötelezettségének teljesítése.

A kijelölt és eddig kötelezettséggel nem terhelt célok közül azok válhatnak valóra, amelyekhez a forrásokat biztosítani tudjuk pótlólagos bevételekből.

Hitelek, finanszírozás

Balassagyarmat Város Önkormányzata hitelállományát a 13. sz. melléklet tartalmazza.

Ebből látható, hogy gépjármű lízingek mellett két **fejlesztési célú hitele** van az önkormányzatnak, amit 2002. és 2004. években vettük fel, az utolsó törlesztési év 2012 lesz.

A futamidő végéig a 2008. évet terheli a legnagyobb fizetési kötelezettség, 27 000,- eFt tőketörlesztéssel és várhatóan 9 651 eFt kamatterherrel. A következő évbe már letelik a 2002. évben felvett 100 millió Ft hitel törlesztése, de nagyobb csökkenés 2010. évtől várható. Ugyanez mondható el a lízingekről is, amelyek a költségvetés évére 1 428 eFt terhet jelentenek, 2009-ben ennek kevesebb, mint a felére csökkennek, és bár magasabb kötelezettség keletkezik, de 2010. évben lejár minden ilyen jellegű előírás.

Az ismertett adatokból következtetni lehet, hogy az önkormányzat hitelképes. A hitelkorlát számítását tartalmazó 14. sz. melléklet szerint van mozgásterünk fejlesztési célú pénzeszközök megszerzése területén, hiszen a kötelezettségvállalás éves felső határa 414 835 eFt.

Ettől függetlenül az ilyen jellegű elkötelezettséggel nem járó pályázati forrásokból elnyerhető támogatásokat részesítjük előnyben, céljainkat ésszerűen ezekhez a lehetőségekhez igazítjuk, rangsoroljuk.

Nagyobb gondot jelent a működés biztosításához szükséges, a mindennapi likviditást biztosító **működési hitelkeret** nagysága. Az elmúlt évben 350 000 eFt rulírozó hitelkerettel rendelkezünk, ami elegendő volt egész évben a finanszírozáshoz.

A 2008. évi költségvetés szerint előre vetített forráshiány miatt azonban nem kizárt, hogy pénzügyi problémáinkat ennek a hitelkeretnek a minimum 50 millió, maximum 200 millió forinttal történő megemelésével tudjuk megoldani. Év közben a pótlólagos források keletkezésének figyelembe vételével kell visszatérni és döntést hozni ebben a kérdésben.

A havi 170 millió forint összegű munkabérhitelt az elmúlt évben is havonta rendszeresen felvettük, illetve visszafizettük. Várhatóan ebben az évben is szükség lesz erre a segítségre, hiszen a központi bérintézkedések hatásaként megemelkedett munkabéreket 2008. évben is csak ebből tudjuk finanszírozni.

Számolni kell a működési hitel kamatával is, de az esetleges hitelkeret emelése miatt keletkező többletkamat kiadás fedezetét a javaslat nem tartalmazza.

Közvetett támogatások

Jogszabályi előírás kötelezi az önkormányzatot arra, hogy a közvetett támogatásokat költségvetésében szerepeltesse. Ezeket a támogatásokat az alábbiak szerint részletezett formában nyújtjuk a lakosságnak, illetve szervezeteknek.

Közvetett támogatások (helyi adó elengedések, kedvezmények):

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 133. §-a alapján fizetési könnyítés abban esetben engedélyezhető, ha a fizetési nehézség a kérelmezőnek nem

róható fel, vagy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle elvárható, továbbá átmeneti jellegű, tehát az adó későbbi megfizetése valószínűsíthető.

Magánszemély esetében a fizetési könnyítés a fentiek figyelmen kívül hagyásával is engedélyezhető, ha a kérelmező igazolja, vagy valószínűsíti, hogy az adó azonnali vagy egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent.

A fenti törvényi feltételek fennállásának vizsgálata mellett 2007. évben méltányosság címén 1 esetben engedélyezett az adóhatóság késedelmi pótlékmentes fizetési halasztást, melynek időtartamára jutó késedelmi pótlék összege 6 536,-Ft. Mivel az adóhatóság késedelmi pótlékmentesen engedélyezte a fizetési könnyítést, így a fenti összeg elengedésre került.

Fizetési halasztás és részletfizetés (együtt: fizetési könnyítés) 21 esetben került az önkormányzati adóhatóság vezetője által engedélyezésre 4 624 265,-Ft összegben.

A 2007. évben engedélyezett részletfizetések és fizetési halasztások közül éven belüli megtérüléssel 15 adózó kapott fizetési könnyítést 4 327 760,-Ft összegben, éven túli megtérüléssel pedig 6 adózó részesült összesen 296 505,-Ft fizetési kedvezményben.

A helyi adórendeletekben biztosított adómentességek, illetve kedvezmények:

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 45/1996.(XII.31.) önkormányzati rendelet alapján:

- a) **Adómentességben részesül az az egyedül élő nyugdíjas, aki a 70. életévét betöltötte,** és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik, feltéve ha a nyugdíja nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíjminimum kétszeresének összegét.
2007. évben ezen a címen 18 adózó részesült adómentességben. 2008. évben várhatóan tovább fog csökkenni a kedvezményezett adózók száma, mivel az évenkénti adóhatósági felülvizsgálat szerint az ebbe az adózói körbe tartozó nyugdíjasok nyugdíjának összege - a folyamatos emelések hatására - meghaladja a rendelet szerinti adómentességhez szükséges határt. (2008. évben az öregségi nyugdíjminimum kétszerese: 57 000,-Ft)
- b) A 2006. december 31-ig hatályos szabályozás szerint kommunális **adómentességben részesült egy gépjárműtároló után a súlyos mozgáskorlátozott személy,** illetve az a közeli hozzátartozó, az élettárs, vagy az a szerződés alapján tartásra kötelezett személy, aki –a súlyos mozgáskorlátozott személy nyilatkozata alapján - őt rendszeresen szállította, amennyiben ezen a címen az adózó gépjárműadó mentességet kapott. Ennek megfelelően 287 adózó részesült 1 136 eFt mentességben a 2006. évben.
2007. január 1-től a súlyos mozgáskorlátozottsághoz kapcsolódó mentességi szabályozás a Gjtv. módosításával párhuzamosan szűkült. Ennek megfelelően csak a súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú személyt szállító, vele közös háztartásban élő szülő, nevelőszülő, mostoha, -örökbe fogadó szülő részesülhet egy gépjárműtároló után adómentességben. Ezen változás következtében 2007. évben már csak 178 adózó mentesült a garázs után fizetendő magánszemélyek kommunális adója fizetési kötelezettsége alól 708 eFt összegben.
- c) **A rendelet 50 %-os adókedvezményt biztosít** azon adózó számára, aki a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 37/A. § (1) bekezdésének a.) pontja szerint aktív korú és munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, vagy vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül. A 2006. és 2007. évben ilyen címen egyetlen adózó sem kapott kedvezményt.

- d) **Az Ipolyszög és Kóvár területén lévő adótárgyakat 50 %-os adókedvezmény** illette meg 2006. évben, mely jogcímen 226 adózó részesült 422 eFt adókedvezményben. Mivel 2006. október 1-től Ipolyszög önálló településsé vált, így 2007. évben csak Kóvár területén lévő adótárgyak részesülhettek ebben az adókedvezményben. Ennek megfelelően 2007. évben már csak 31 adózót illett meg összesen 66 eFt összegben adókedvezmény.
- e) **A komfort nélküli lakások teljes adómentességben** részesülnek a rendelet szerint, amely 2006. évben 149 adózót érintett 344 eFt összegben, 2007. évben pedig 141 adózót 336 eFt összegben.

A helyi iparűzési adóról szóló 8/2003.(III.28.) számú önkormányzati rendelet alapján:

- **Mentes a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség alól a beruházás megkezdésének évétől legfeljebb 2007. december 31-ig**
 - a) az „Ipari Park” területén, valamint a Fáy András utcában lévő 3154/2 helyrajzi számú 58 255 m²-es kiemelt ipari területen beruházást megvalósító és ezzel ott vállalkozási tevékenységet folytató vállalkozás, az e területen végzett tevékenységéből képződő árbevétele után.
 - b) Balassagyarmat város közigazgatási területén legalább 3 milliárd forint értékű termék-előállítását szolgáló beruházást és ezzel 100 fő többletfoglalkoztatását megvalósító vállalkozás, az e tevékenységből képződő árbevétele után.
 - c) Balassagyarmat város közigazgatási területén legalább 2 milliárd forint értékű szolgáltatási tevékenység végzését szolgáló beruházás, amennyiben ezzel legalább 100 fő többletfoglalkoztatását vállalja, az e tevékenységből képződő árbevétele után.

A rendeletileg biztosított mentességek közül összegét tekintve ez tette ki a legnagyobb volument. Az Ipari Parkban és a Déli Ipartelepen 2006. évben összesen 3 adózó részesült 137 501 eFt összegű mentességben a 2007. évben pedig ugyanennyi adózó 135 530 eFt adómentességben. **Mivel a fenti adómentesség 2007. december 31-ével megszűnt így 2008-tól ez a mentesség már nem illeti meg az adózókat.**

- **Az adózót 25 %-os adókedvezmény illeti meg 2007. december 31-ig**, amennyiben az adóévben elért **vállalkozási szintű adóalapja 500 000 Ft és 1 000 000 Ft között van.** Ezen a címen 2006. évben 170 adózó részesült 605 eFt összegű adókedvezményben, 2007. évben pedig 158 adózó 580 eFt összegben. **A fentiekhez hasonlóan ez a kedvezmény is megszűnik 2008. január 1-től, így ezen adózók már nem vehetik igénybe ezt az adókedvezményt.**
- **Mentes a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség alól az a vállalkozás, amelynek az adóévben elért vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg az 500 000 Ft-ot.** Az érintett adózók számát tekintve ez a mentesség képviseli a legnagyobb volument, a 2006. évben 390 adózót érintett 1 789 eFt összegben, 2007. évben pedig 434 adózót 1 889 eFt összegben.

A talajterhelési díjra vonatkozó eljárási szabályokról szóló 35/2004.(XII.17.) számú önkormányzati rendelet alapján:

A rendelet szerint **50 %-s talajterhelési díjkedvezményben** részesül:

- a. minden egyedülálló abban az esetben, amennyiben jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének kétszeresét;
- b. az az egyedül élő nyugdíjas, aki a tárgyévet megelőző év december 31-ig az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik, illetve
- c. azok a nyugdíjas házastársak, ahol az 1 főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.

Mint látható a fenti díjkezdvezmények 2006-2007. években még nem képviseltek jelentős volument, aminek oka, hogy a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény által a talajterhelési díj fokozatosan kerül bevezetésre. Még 2004-2005. években a 360 Ft/m³ egységdíjnak csak a 20 %-át kellett megfizetnie a talajterhelési díjfizetésre kötelezetteknek, úgy 2006. évre 50 %-át, 2007. évre pedig 75 %-át kell megfizetnie. A teljes díj megfizetésére az adózók 2009-től lesznek kötelesek.

Ugyanakkor Balassagyarmat Város Önkormányzata 2007.07.01-től elfogadta a települési folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról szóló 16/2007.(IV.28) számú rendeletet, mely alapján mindazoknak, akik nincsenek rákötve a csatornahálózatra, vagy nincs kiépítve a csatornahálózat az ingatlan előtt, akkor az elfogyasztott vízmennyiség alapján hulladékkezelési közszolgáltatási díjat kötelesek fizetni, mely levonható a talajterhelési díj alapjából.

Ennek megfelelően 2008. évre annak ellenére, hogy a talajterhelési díjtétel emelkedik, a beszedett talajterhelési díj csökkenni fog, vagy ugyanazon szinten marad a megfizetett hulladékkezelési díj levonhatósága miatt.

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évre vonatkozó költségvetésének tervezete a melléklet táblázatok és a fentiekben ismertetett tartalommal készült el. Részletes elemzések, adat és információgyűjtés, többszörös konzultációk, mérlegelések és természetesen a korlátok figyelembe vétele előzte meg.

Összefoglalva megállapítható, hogy hiány nagyságrendjéből következően az önkormányzat helyzete 2008. évben az eddigieknél még nehezebb lesz.

A működőképesség megőrzése érdekében vált szükségessé az előző évben már alkalmazott 1,5% céltartalék képzésén túl további 2% megtakarítás előirányozására rendeleti szinten. Az így elfogadott előirányzatok betartására nagyon fontos hangsúlyt fektetni, mivel ezek engedély nélküli túllépése felelősségre vonást eredményez.

Csak nagyon gondos és megfontolt gazdálkodással tudjuk megvalósítani a javaslatban megfogalmazottakat, illetve tudjuk működtetni városunkat.

Tájékoztatom a tisztelt Képviselő-testületet, hogy:

a rendelettervezet elfogadásáról az SZMSZ 31.§ 5/a. pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel, a határozati javaslat elfogadásáról az SZMSZ 31.§ (1) bekezdése alapján egyszerű szótöbbséggel dönt.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy Balassagyarmat Város Önkormányzata 2008. évre vonatkozó költségvetésének rendelet-tervezetét tárgyalja meg és fogadja el.

Balassagyarmat, 2008. február 12.

Medvác Lajos
polgármester